

aan het harte ligt, is een andere stad, een woonoord, dat wij verafschuwen en verachten, dat wij wel in vlammen zoude willen zien opgaan, om, als Nero bij den brand van Rome, een zegezing aan te heffen bij zulk een gewenschte verwoesting van smakelooze huizen bij duizenden, naast elkander gezet tot vertwijfelende straten die om het heerlijke en glorieuske Amsterdam der vaderen een gordel vormen, vol eentoonigheid, zielsgedruktheid en machteloze ergernis over de kleinzieligheid der nazaten, die zulk een nieuwe stad, en welk eene! bijeen knutselden rondom de oude.

Het is ons geen van beiden wel daar te verwijlen en als wij de stad, De stad, teekenen willen in beeld en schrift, doen wij als ware zij gelukkig genoeg zulk een schandelijken uitwas te missen.

Wat Amsterdam heerlijks heeft en het een stad maakt zonder wedergade, dankt het den vaderen, een breed geschouderd en forsich geslacht, vroom en vroolijk, tuk op winst maar niet karig, vol levenskracht en levenslust, ondernemend en vol geloof in de toekomst, vol zelfvertrouwen en wel bewust van zijn eigenwaarde, trots op zijn poorterschap van de voornaamste stad van Holland.

Terwijl het land in een gruwelijken oorlog is gewikkeld met het machtigste der kristenrijken, maken de Amsterdammers hun stad tot een der schoonste en grootste van hun tijd en brengen zij die tot een vroeger en later ongekenden bloei. Te midden van het krijgsgedruisch waarin zij waren geboren en opgevoed, dat hun ouders reeds gekend hadden en hun kinderen eerst op rijpen leeftijd zullen zien eindigen, leggen zij telkens de stad uit en graven zij de bochtige grachten en stichten zij de gebouwen die wij nog kennen en met landgenoot en vreemdeling bewonderen.

Hun stad is er geen als een andere. Een vrije rijksstad als Zwolle, Nijmegen, Kampen is zij nooit geweest, maar toch is zij gerechtigd, even als die steden, haar wapen met de kroon des Heiligen Roomschen Rijks te dekken, een voorrecht waar de poorterie niet weinig trots op was. Men mocht den graaf hebben uitgeluid en met den landsheer in oorlog zijn, die keizerskroon moest ieder tegenblinken als het hoogste van Amsterdam, zichtbaar mijlen in den omtrek, als een sumbool van de macht en de majesteit der stad, wier magistraat zich de gelijke rekende van koningen en heeren en in 's lands raadzaal vorsten en volkeren de wet voorschreef.

Dat alles is veranderd. De magistraat van onzen tijd weet niet recht meer hoe die keizerskroon er uitziet en stelt er geen belang meer in.

Toch glinstert zij nog hoog in de lucht, boven op den Westertoren,

De Torenkroon

Der schoone en wijdvermaarde stad.

Zoo is de Westerkerkstoren mij niet alleen een schilderachtig rustpunt voor het oog, dat langs de huizenrij aan de Prinsengracht voortglijdt om verder langs zijn slanken bouw omhoog te rijzen, maar tevens een herinnering aan den heerlijken tijd toen